

Corb marí gros

Ànec collverd

Polla d'aigua

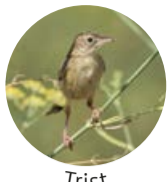
Bernat pescaire

Blauet

Gavina corsa

Trist

Rossinyol bord

Martinet blanc

Corriol petit

Xivitona

Gavina vulgar

Quantes classes d'ocells es poden veure?

Les espècies d'ocells més visibles són les aquàtiques, ja que acostumen a tenir una mida més gran i no s'amaguen tant enmig de la vegetació, a diferència dels passeriformes. En funció de l'època de l'any es poden veure diferents tipus de gavines, limícoles i martinets. També es veu sovint el corb marí gros, l'ànec collverd, la polla d'aigua, el bernat pescaire i el blauet. Fins i tot, es pot arribar a veure algun rapinyaire, com ara el falcó pelegrí i el xoriguer comú.

Cal destacar que algunes d'aquestes espècies tenen un grau de protecció elevat, com ara la gavina corsa, un ocell propi de la Mediterrània que té la principal colònia mundial al delta de l'Ebre. Altres han patit una gran disminució a Catalunya, com ara el corriol camanegre.

Pel que fa als mamífers, el més habitual és el conill (*Oryctolagus cuniculus*). Més inesperada i salvatge és l'aparició puntual d'algun senglar (*Sus scrofa*).

Els ocells més observats a la desembocadura del Besòs

NOM CATALÀ	NOM CASTELLÀ	NOM CIENTÍFIC	FENOLOGIA	HÀBITAT
Ànec collverd	Ánade azulón	Anas platyrhynchos	Resident	Riu
Corb marí gros	Cormorán grande	Phalacrocorax carbo	Hivernant	Riu, mar
Martinet blanc	Garceta común	Egretta garzetta	Resident	Riu
Bernat pescaire	Garza real	Ardea cinerea	Resident	Riu
Xoriguer comú	Cernícalo vulgar	Falco tinnunculus	Resident	Riu, edificacions, parc
Falcó pelegrí	Halcón peregrino	Falco peregrinus	Resident	Riu, edificacions
Polla d'aigua	Gallineta común	Gallinula chloropus	Resident	Riu
Cames llargues	Cigüeñuela común	Himantopus himantopus	Migrador	Riu
Corriol petit	Chorlitejo chico	Charadrius dubius	Estival	Riu
Xivitona vulgar	Andarríos chico	Actitis hypoleucos	Hivernant	Riu
Gavina vulgar	Gaviota reidora	Chroicocephalus ridibundus	Hivernant	Ubic
Gavina corsa	Gaviota de Audouin	Larus audouinii	Estival	Riu, mar
Gavià argentat	Gaviota patiamarilla	Larus michahellis	Resident	Ubic
Xatrac becllarg	Charrán patinegro	Sterna sandvicensis	Resident	Mar
Colom domèstic	Paloma bravía	Columba livia var. dom.	Resident	Riu, edificacions, parc
Tudó	Paloma torcaz	Columba palumbus	Resident	Riu, parc
Tórtora turca	Tórtola turca	Streptopelia decaocto	Resident	Riu, edificacions, parc
Cotorreta de pit gris	Cotorra argentina	Myiopsitta monachus	Resident	Riu, parc
Falciot negre	Vencejo común	Apus apus	Estival	Riu, edificacions, parc
Blauet	Martín pescador común	Alcedo atthis	Hivernant	Riu
Oreneta vulgar	Golondrina común	Hirundo rustica	Estival	Riu, edificacions, parc
Oreneta cuablanca	Avión común	Delichon urbicum	Estival	Riu, edificacions, parc
Cuereta torrentera	Lavandera cascadeña	Motacilla cinerea	Hivernant	Riu, parc
Cuereta blanca	Lavandera blanca	Motacilla alba	Resident	Riu, edificacions, parc
Pit-roig	Petirrojo europeo	Eritacus rubecula	Hivernant	Riu, parc
Cotxa fumada	Colirrojo tizón	Phoenicurus ochrurus	Hivernant	Riu, edificacions, parc
Merla	Mirlo común	Turdus merula	Resident	Riu, parc
Rossinyol bord	Cetia ruiseñor	Cettia cetti	Resident	Riu
Trist	Cisticola buitron	Cisticola juncidis	Resident	Riu
Mosquiter comú	Mosquitero común	Phylloscopus collybita	Hivernant	Riu, parc
Mallerenga carbonera	Carbonero común	Parus major	Resident	Riu, parc
Garsa	Urraca	Pica pica	Resident	Riu, edificacions, parc
Estornell vulgar	Estornino pinto	Sturnus vulgaris	Resident	Riu, edificacions, parc
Pardal comú	Gorrión común	Passer domesticus	Resident	Riu, edificacions, parc
Pardal xarrec	Gorrión molinero	Passer montanus	Resident	Riu, edificacions, parc
Gafarró	Serin verdicillo	Serinus serinus	Resident	Riu, parc

Classificació segons l'ordre taxonòmic

També hem observat...

ELS PEIXOS NO VOLEN CANYA!

La desembocadura del Besòs ha estat declarada Refugi de pesca, una zona on està prohibit pescar.

UN PROJECTE EUROPEU

La barra de sorra s'emmarca dins del projecte Dunes híbrides del projecte europeu OPERA, centrat en els serveis que donen els espais naturals als habitants i usuaris.

Més informació:
www.croma.org.es/index.php/volemdues

OBSERVAR SENSE ESPANTAR

Les dimensions petites de la desembocadura del Besòs provoquen que el trànsit de persones pels marges faci marxar la majoria dels ocells aquàtics que s'hi aturen. Per això, cal observar-ne els valors naturals des dels murs i el pont d'Eduard Maristany.

COMPARTIM UN FUTUR

Flora i fauna de la desembocadura del Besòs

www.amb.cat/platges
www.amb.cat/parcs
www.amb.cat/educaciosostenibilitat

Continguts

Xavier Larruy

Fotografia

Xavier Larruy, Ramon Sanz, David Perpiñán i Manuel Enrique Carballal

Disseny

Servei Comunicació AMB

www.amb.cat/territori

La desembocadura del Besòs

Llentiscle

Tamarix

Canyís

El delta del Besòs

Els sediments aportats pel riu Besòs al llarg dels mil·lennis van formar un delta del qual ara només en queden visibles els 150 metres del Parc Fluvial del Besòs i els topònims que donen nom a diversos barris de ciutats properes, com ara la Llacuna, la Verneda (bosc de verns) i el Gorg.

Un petit oasi per als ocells migratoris

La migració és el viatge que realitzen les aus entre el lloc de reproducció i l'àrea d'hivernada. A Catalunya, bona part dels ocells migratoris passen per la costa, però aquesta és la franja més urbanitzada. Per això, és molt important protegir i respectar els espais naturals que encara hi resten, per tal de proporcionar als ocells indrets on poder refugiar-se i alimentar-se. Especialment important és la conservació de les escasses zones humides que persisteixen a la costa catalana, ja que són l'únic lloc on poden aturar-se els ocells aquàtics. Cal destacar que al Parc Fluvial del Besòs i als parcs urbans que l'envolten, com el del Litoral de Sant Adrià del Besòs, ja **s'han observat més de 230 espècies d'ocells**, tot i el seu elevat grau de transformació.

La vegetació del riu, de la platja i dels parcs dóna refugi i alimentació als ocells

La vegetació que creix al riu proporciona un lloc d'alimentació, refugi i nidificació per a moltes espècies d'ocells. Durant les migracions dels passeriformes (ocells generalment de mida petita) és quan més abundància i diversitat d'aus podem trobar, perquè milers d'exemplars de desenes d'espècies hi fan escala en el seus viatges. A més, les plantes que creixen a la vora de l'aigua, com ara el canyís (*Phragmites australis*) actuen com a filtre biològic dels contaminants de l'aigua.

Uns altres hàbitats importants són els **marges entollats i les illetes del riu**, ja que són les zones d'alimentació i descans més preuades per a moltes aus aquàtiques, com ara el grup dels limícoles (ocells de mida mitjana o petita que tenen normalment potes i bec llargs). A més, és on els ocells beuen i es netegen el plomatge.

Una part de les plantes presents a la desembocadura tenen un caràcter ruderal i moltes són invasores, com la canya o el ricí. Les espècies autòctones més significatives corresponen en bona mesura a plantacions, com per exemple els tamarix (*Tamarix sp.*), els alocs (*Vitex agnus-castus*) i diversos arbusts mediterranis, com el lentiscle (*Pistacia lentiscus*).

Parc del Litoral

Qui viu als arbres?

El **parc del Litoral**, que forma part de la Xarxa de Parcs Metropolitans, està ubicat al marge esquerre de la desembocadura i aporta un hàbitat complementari al riu, per la manca d'arbres a la llera. Així, les aus forestals, com les mallerengues, s'observen amb més freqüència en aquest parc urbà. Altres espècies beneficiades són les que necessiten els arbres per nidificar. Per exemple, el gafarró acostuma a alimentar-se de les llavors de la vegetació del riu, però construeix el niu als arbres dels parcs.

Àlber

Pi pinyer

Plàtan

Barra de sorra

Qui prefereix la sorra?

La pràctica absència de platges d'accés restringit a les persones al llarg del litoral provoca que qualsevol platja poc concorreguda, com la **barra de sorra de la desembocadura del Besòs**, pugui ser un petit oasi per a limícoles, com el corriol camanegre, sempre que trobin tranquil·litat.

D'altra banda, la transformació del litoral experimentada al llarg del segle XX ha provocat que a Sant Adrià ja no quedin dunes, però a la barra de sorra de la desembocadura podem trobar plantes dunars, com el rave de mar (*Cakile maritima*), la barrella (*Salsola kali*), el fonoll marí (*Crithmum maritimum*) o el borró (*Ammophila arenaria*). El seu creixement està limitat per l'acció dels temporals i pel pas continuat de persones. Per restringir aquest pas i possibilitar la reproducció del corriol petit s'ha acordonat i protegit una part de la barra de sorra.

Fonoll marí

Rave de mar

Quins peixos han tornat al Besòs?

El funcionament de la **depuradora del Besòs** i de les altres depuradores construïdes al llarg del riu i la seva conca, ha permès retornar una part dels organismes aquàtics a un dels rius més contaminats d'Europa durant les darreres dècades del segle XX. Un dels èxits més rellevants ha estat el retorn d'algunes espècies de peixos. A la desembocadura es poden veure principalment les llisses llobarreres (*Mugil cephalus*) i les carpes (*Cyprinus carpio*), que permeten l'alimentació d'aus piscívores.

Els amfibis són força escassos i, bàsicament, només es detecta la granota verda (*Pelophylax perezi*).

Tot i aquesta recuperació hi ha símptomes que mostren que és imprescindible continuar millorant aquest espai, com el fet que les espècies de macroinvertebrats aquàtics que trobem actualment acostumen a ser les espècies més resistents a la contaminació.

Carpa

Llissa llobarrera

Granota verda